

A Pécsi Ítéltábla a Boronkai-Gál Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Gál Sándor ügyvéd, fél címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Mayer M. Balázs Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mayer M. Balázs ügyvéd, fél címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyiségi jogsértés megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2018. október 31. napján kelt 4.P.21.029/2017/19. számú ítélete ellen a felperes által 20. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és az alperest terhelő marasztalás összegét 3.322.698 (hárommillió-háromszázhuszonkettőezer-hatszázkilencvennyolc) forintról 5.822.698 (ötmillió-nyolcszázhuszonkettőezer-hatszázkilencvennyolc) forintra, és ebből az összegből - az elsőfokú ítéletben foglalt további részösszegek érintetlenül hagyása mellett - 3.017.858 (hárommillió-tizenhétezer-nyolcszázötvennyolc) forint helyett 5.517.858 (ötmillió-ötszáztizetehétezer-nyolcszázötvennyolc) forintnak 2016. szeptember 11. napjától a kifizetésig terjedő időre járó törvényes mértékű késedelmi kamatára,

az alperes által a felperesnek 2018. november 1. napjától fizetendő kártérítési járadék összegét havi 2.500 (kettőezer-ötszáz) forintról havi 14.500 (tizennégyezer-ötszáz) forintra,

a 2017. január 1. napjától 2018. október 30. napja közötti időre járó hátralékos járadék összegét 55.000 (ötvenötezer) forintról 319.000 (háromszáztizenkilencezer) forintra, és ennek 2017. november 1. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatára, míg

az elsőfokú perköltség összegét 520.000 (ötszázhuszezer) forintra felemeli.

Mellőzi a felperesnek feljegyzett kereseti eljárásai illetékben és feljegyzett költségben való marasztalását, és az alperes által az államnak fizetendő feljegyzett kereseti eljárásai illeték összegét 360.000 (háromszázhatvanezer) forintra, míg a Pécsi Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására fizetendő feljegyzett költség összegét 37.200 (harminchétezer-kettőszáz) forintra felemeli.

Egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 89.000 (nyolcvankilencezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Kötelezi az alperes, hogy fizessen meg az államnak - az állami adóhatóság külön felhívására - 211.500 (kettőszáztizetehétezer-ötszáz) forint feljegyzett fellebbezési eljárásai illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2016. szeptember 11. napján személygépkocsi utasaként közúti közlekedési balesetet szenvedett; a károkozó gépjármű üzemben tartója az alperesnél rendelkezett kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással. A baleset következtében a huszonhét éves felperes a halántéktáj zúzódását, a jobb lábszár horzsolását és vérbeszűrődését, a keresztcsont elmozdulás nélküli törését, a jobb szeméremcsont alsó- és felső szárának törését, a nyaki I-es és IV-es csigolyák haránt nyúlványának elmozdulás nélküli törését, a nyaki III-as és IV-es, illetve a nyaki IV-es és V-ös csigolyák egymáshoz viszonyított minimális elmozdulását szenvedte el. A medencetörést a keresztcsontba behelyezett csavarral műtéti úton rögzítették, emiatt 2016. szeptember 12-től 19-ig kórházban ápolták, majd konzervatív úton kezelték; a felgyógyulás időtartama négy hónap volt.

A balesettel összefüggésben a felperesnél a nyaki gerincmozgások beszűkülése, a nyak időszakos fájdalma, továbbá a medencetájék időszakos, illetve terhelésre jelentkező fájdalma maradt fenn. Panaszai maradandók, állapota kialakult, össz-szervezeti egészségkárosodása 19%-os mértékű, a balesettel összefüggő munkaképesség csökkenésének mértéke 25%. A medencetáji szubjektív fájdalomérzet a fém kivételével esetleg csökkenthető, azonban ez az egészségkárosodás mértékén nem változtat.

A kórházból való hazabocsátását követően a felperes önellátásra képtelen állapota miatt egy hónapon át napi hat óra időtartamban ápolásra szorult, melyet édesanyja és leánytestvére láttak el. További egy hónapig járókerettel, majd két bot használatával tudott járni, ekkor két hónapon keresztül átlagosan napi kettő óra gondozásra szorult. A felgyógyulás időtartamában hatvanegy napon át volt indokolt nála az élelemfeljavítás. A baleset miatt traumás fűzőt hordott, majd hosszú gerincfűző és nyakrögzítő, később fém könyökmankó használatára szorult. Véralvadásgátló injekciókat, gyulladáscsökkentő és fájdalomcsillapító gélt, altatót, bőrvédőkrémet és a fájdalomcsillapító készítmények mellé gyomorvédő tablettát kapott.

A felperes **B** községben egy 2072 négyzetméter alapterületű ingatlanon fekvő háromszobás családi házban élt édesanyjával és két lánytestvérével együtt. A balesetet megelőzően a háztartási és ház körüli munkákat édesanyjával és idősebb testvérével közösen végezték. A kórházból történő hazabocsátását követően három hónapon keresztül a háztartási és ház körüli munkák elvégzésében nagy mértékben korlátozott volt, ezt követően e munkák elvégzése - az idő múlásával fokozatosan csökkenő jelleggel - néhány hónapon keresztül nehezített volt számára. Jelenleg a nehezebb fizikai munkákat (fünyírás, tüzelőbehordás) és a tartós alsó végtagi terheléssel járó háztartási munkákat (ablaktisztítás, nagyobb bevásárlás) csak jelentős fájdalmak árán képes elvégezni, e tevékenységek közben többször pihennie kell.

A felperes a balesetet megelőzően aktív életet élt, szórakozni járt, rendszeresen sportolt, és a falusias életmódból adódó nehéz fizikai munkákat is elvégezte. Mindenesként dolgozott **B** Község Önkormányzatánál, közfoglalkoztatottként fizikai munkát látott el; ezt a munkakört már nem képes betölteni. Emellett hobbija a kutyatartás, hét francia bulldogot tart a család, de az erős testalkatú kutyák sétáltatása nehézséget okoz számára, 1-2 km gyaloglás után pihenésre kényszerül. A jövőben

gyermeket vállalhat, a terhesség kihordására képes, de elképzelhető, hogy a keresztcsontba behelyezett csavar miatt császármetszés lesz indokolt.

A felperes keresetében a testi épséghez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítását, valamint ápolási költségként 144.000 forint, gondozási költségként 175.200 forint, élelemfeljavítás címén 33.800 forint, gyógyászati segédeszköz címén 14.209 forint, gyógyszerköltség címén 9.367 forint, háztartási kisegítő költsége címén 127.200 forint, nyakrögzítő költségeként 5.715 forint, és ezen összegek késedelmi kamata, 6.500.000 forint sérelemdíj és ennek 2016. szeptember 11. napjától számított késedelmi kamata, 2017. január 1. napjától kezdődően háztartási és ház körüli kisegítő költsége címén havi 20.000 forint, gyógyszerköltség címén havi 5.000 forint kártérítési járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset jogalapját a sérelemdíj és kártérítés vonatkozásában nem vitatta, de annak összegét eltúlzottnak találta.

Az elsőfokú bíróság ítéletében 3.322.698 forint és ezen összegből 3.017.858 forint után 2016. szeptember 11. napjától, 115.200 forint után 2016. október 19. napjától, 99.040 forint után 2016. november 6. napjától, 90.600 forint után 2016. november 20. napjától a kifizetésig számított törvényes mértékű késedelmi kamat, valamint 285.700 forint perköltség; emellett 2018. november 1. napjától havi 2.500 forint járadék, valamint hátralékos járadék címén 2017. január 1. napja és 2018. október 30. napja között 55.000 forint és ezen összeg után a kifizetésig terjedő időre 2017. november 1. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alperest. Az ítéletet a járadékfizetésre vonatkozó részében fellebbezésre tekintet nélkül előzetesen végrehajthatónak nyilvánította, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A feljegyzett illeték és állam által előlegezett költség megfizetésére a feleket a pernyertesség-pervesztesség arányában kötelezte.

Határozatának indokolása szerint az alperes mint a károkozó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítója a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (a továbbiakban: Kgf.b.tv.) 12.§-a és 28.§ (1) bekezdése értelmében az üzembentartót terhelő kártérítési kötelezettségért tartozik helytállni, ezért a személyiségi jogsértés megállapítása iránt a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:43.§ a) pontja és 2:51.§ (1) bekezdés a) pontja alapján előterjesztett keresetet elutasította. A Ptk. 6:522.§ (1) és (2) bekezdése, valamint a 6:527.§ (1) és (2) bekezdése szerinti vagyoni károk és a kártérítési járadék iránti igényt a felperes édesanyjának és testvérének vallomása, valamint a perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő véleménye alapján részben találta alaposnak.

A háztartási és ház körüli kisegítő költsége címén 2017. január 1-től kezdődően előterjesztett járadék iránti igényt elutasította, mert a szakvélemény szerint a felperes valamennyi háztartási és ház körüli tevékenység ellátására képes, csupán a szubjektív fájdalomérzete miatt szükséges e tevékenységek közben többször megpihennie, amely körülmény a sérelemdíj körében értékelhető. A keresetben igényelt 7.000.000 forint sérelemdíjjal szemben annak fele összegét, 3.500.000 forintot talált alkalmasnak a felperest ért nem vagyoni sérelmek kompenzálására, értékelve a Ptk. 2:52.§ (1)-(3) bekezdésében kifejtett szempontokat is. Ebben a körben figyelemmel volt az alperes által peren kívül teljesített 500.000 forint összegre, a felperes balesetkori életkorára, arra a körülményre, hogy korábban közhasznú munkaként és a falusias környezetben lévő nagy családi ház rendben tartása során fizikai jellegű tevékenységet folytatott, szem előtt tartotta a munkaképesség-csökkenés és az össz-szervezeti egészségkárosodás mértékét, az átélt fájdalmait, szülési nehézségét, valamint életmód-váltásának indokoltságát is.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatását és az alperest terhelő sérelemdíj összegének 6.500.000 forintra történő felemelését, 2017. január 1. napjától háztartási és ház körüli kisegítő költsége címén havi 20.000 forint járadék megfizetésére kötelezését, továbbá az első- és másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. A fellebbezésben foglaltak szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal, hogy fiatal életkorban szerzett egyenként is súlyos sérüléseket, korábban jellemzően fizikai munkát látott el, amelyek elvégzésében jelenleg korlátozott. Nem tulajdonított megfelelő jelentőséget a balesetből eredő 25%-os munkaképesség-csökkenésének, a munkavégzés során jelentkező, és életmódbeli váltást is szükségessé tevő fájdalmainak, a szülés módjában fellépő korlátozásnak. Álláspontja szerint a szakértői véleménnyel megfelelően bizonyította, hogy a háztartási és ház körüli munkákban a felgyógyulását követően is kisegítőre szorul. A szakértő a tárgyaláson történő meghallgatása során elmondta, hogy a nehezebb fizikai munkák, illetve a tartós állással járó munkák elvégzése során szakértőileg alátámaszthatóan fájdalom léphet fel, amely e munkák során korlátozó tényezőt jelent. Az elsőfokú bíróság ugyan utalt arra ítéletében, hogy mindez a sérelemdíj összegénél értékelhető, ez azonban megítélése szerint nem történt meg.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nagyobb részében alapos.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást - a fellebbezéssel érintett körben - helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság mindössze annyiban egészíti ki, hogy a felperes édesanyja az elsőfokú ítélet meghozatalát követően elhunyt.

A helyesen megállapított tényállásból levont jogi következtetésekkel és az elsőfokú bíróság érdemi döntésével azonban csak részben értett egyet a másodfokú bíróság. Mindenekelőtt kiegészíti az elsőfokú ítélet jogi indokait azzal, hogy a felperes 2016. szeptember 11. napján személygépkocsi utasaként szenvedett közlekedési balesetet, ezért az alperes mint a károkozó kötelező felelősségbiztosítója - a megjelölt jogszabályhelyeken túl - a Ptk. 6:535.§ (1) bekezdésében írt veszélyes üzemi felelősség szabályai szerint köteles helytállni.

I.

Az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott Ptk. 2:52.§ (3) bekezdése szerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatására - tekintettel egy összegben határozza meg. A sérelemdíj nem vitásan meglévő magánjogi büntetés jellege mellett legfontosabb funkciója a kompenzáció, a nem vagyoni sérelmek másnemű előnnyel történő kiegyenlítése, illetőleg hozzávetőleges kiegyensúlyozása.

A közlekedési baleset folytán a felperest ért hátrányokat az elsőfokú bíróság helyesen vette számításba, az általa megállapított 3.000.000 forint összegű sérelemdíj azonban a másodfokú bíróság megítélése szerint a peren kívül megfizetett 500.000 forint számításba vétele mellett sem alkalmas a felperest ért hátrányok kompenzálására.

Egyetértett a másodfokú bíróság azzal a fellebbezési érveléssel, hogy a felperes fiatal életkorát hangsúlyosabban kell figyelembe venni, különös tekintettel arra, hogy a szakvélemény megállapítása szerint állapotában lényeges javulásra nem lehet számítani. Értékelte a másodfokú bíróság a baleseti traumát, a műtéti beavatkozás szükségességét, a hosszú, négy hónapos

gyógytartamot, azon belül azt a körülményt, hogy az első hónap teljes kiszolgáltatottsággal és önellátási képtelenséggel, továbbá kifejezetten nagy fájdalommal járt. A felperes esetében jelentős az össz-szervezeti egészségkárosodás és a munkaképesség-csökkenés mértéke, amelynek folytán a tartós állás, illetve a nehezebb fizikai munkák esetén fájdalom léphet fel. A tárgyaláson történt meghallgatása során az igazságügyi orvosszakértő is elmondta, hogy e munkák elvégzését a fellépő fájdalomérzet korlátozza (Pécsi Törvényszék 4.P.21.029/2017/17. számú jegyzőkönyv 2. oldal), amely a dominánsan fizikai munkát végző felperes esetében fokozottabb hátrányt jelent. A tanúvallomások szerint a felperes zárkózottá vált, szabadidős tevékenységeit korlátozza a sérülés, nem szívesen ül személygépkocsiba, és a visszamaradt hátrányok a későbbiekben a szülés módját is befolyásolhatják.

Összességében a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy - a 2016. évi ár- és értékviszonyokat, valamint az egyes döntésekben megnyilvánuló bírói gyakorlatot is szem előtt tartva (Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.297/2012/6., Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.460/2017/4., Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.101/2017/4.) - 6.000.000 forint és annak késedelmi kamatai alkalmasak a felperest ért nem vagyoni sérelmek hozzávetőleges kiegyenlítésére, ezért a már megfizetett összegre tekintettel az elsőfokú ítéletben foglalt marasztalást 5.500.000 forintra felemelte.

II.

Részben alaposnak találta a másodfokú bíróság a felperesnek a háztartási, ház körüli kisegítés költsége címén járadék jelleggel érvényesített igényét.

Az igazságügyi orvosszakértő szakvéleménye szerint a felperes esetében a nehezebb fizikai munkáknál, illetve tartós állással járó munkafázisoknál a fájdalom fellépése a gyógyulási időszakot követően szakértőileg alátámasztható. Az elsőfokú bíróság a felperes ezen a címen érvényesített igényét azzal az indokkal utasította el, hogy a felperes ezeket a munkákat is el tudja látni, csak a fájdalom miatt indokolt a többszöri pihenés. A másodfokú bíróság álláspontja szerint viszont a felperes nem köteles az alperes helytállási kötelezettség alóli mentesülése érdekében fájdalommal járó munkafázisokat elvégezni, tehát ezeknél a munkáknál a korlátozottság megállapítható.

A tanúvallomások alapján ilyen jellegű munka a fűnyírás, fabehordás, ablaktisztítás, nagyobb terhek emelése, minden tartós állással járó házimunka, amelyet a balesetet megelőzően a felperes édesanyjával és nagyobb testvérével közösen látott el. Ezek a tevékenységek pénzben kifejezhető értékkel bírnak, és kártérítésként akkor is megítélhetők, ha a károsult az ő személyére tekintettel neki segítséget nyújtó személyeknek ezért ellentételezést nem fizet.

Azt is szem előtt tartva, hogy arra az időszakra, amikor a felperes minden munkában akadályozott volt, napi kettő órában, azaz havi hatvan órában vette számításba az elsőfokú bíróság a pótlásra szoruló háztartási, ház körüli munkákat, a 2017. január 1. napjától járó időre a másodfokú bíróság - a korlátozottság mértékére is figyelemmel - havi tizenöt órát fogadott el. A felek nem vitatták a kötelező legkisebb munkabér alkalmazását, ezért ennek 2017. és 2018. évi változására is tekintettel - a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló 430/2016. (XII. 15.) kormányrendelet 2.§ (1) bekezdés a) és b) pontja alapján - a felperes által megjelölt 800 forint/óra díjazást a másodfokú bíróság nem találta eltúlzottnak, így ezen a címen havi 12.000 forint járadék megfizetésére kötelezte az alperest.

Az alperest terhelő havi járadék összegét ezért 2.500 forintról 14.500 forintra, a 2017. január 1. napjától 2018. október 30. napjáig terjedő időre járó hátralékos járadék összegét pedig 55.000 forintról 319.000 forintra felemelte.

A felperes keresete nyilvánvalóan eltúlzott nem volt, ezért a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 81.§ (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróság a felperesnek járó elsőfokú perköltség összegét a felek által fellebbezéssel nem támadott 500.000 forint + Áfa ügyvédi munkadíj alapulvételével felemelte, a személyes költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 15.§ (1) bekezdése alapján a felperes kereseti eljárási illetékben és állam által előlegezett költségben való marasztalását mellőzte, míg az alperes által fizetendő kereseti eljárási illeték és állam által előlegezett költség összegét pervesztességének arányában felemelte.

A fentieknek megfelelően a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperes nagyobb részében sikeres fellebbezésére figyelemmel a Pp. idézett rendelkezése, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2033 (VIII. 22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdése, valamint a Kmr. 13.§ (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest 89.000 forint másodfokú eljárásban felmerült perköltség, valamint 211.500 forint feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére; míg a Kmr. 15.§ (1) bekezdése alapján a felperes fellebbezési eljárási illetékben való marasztalását mellőzte.

Pécs, 2019. március 28.

. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogycska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró